

El valor de les polítiques d'igualtat

Segons estudis rigorosos, no hi ha cap dubte respecte que els equips mixtos són els que funcionen més bé en les escoles, en els centres d'investigació, en els partits polítics i en les empreses

SARA BERBEL SÁNCHEZ

EL PUNT, 08/03/10

La revista The Economist ens sorprenia el mes passat amb la imatge en portada d'una dona que exclamava: We did it! (ho hem fet!). El subtítol era més explícit: «El que succeeix quan les dones són la meitat de la força de treball.» D'acord amb el setmanari, en pocs mesos als països occidentals les dones arribaran a ser la meitat de les persones treballadores. Es tracta, sens dubte, d'una de les revolucions més grans de la nostra història, una revolució silenciosa, això sí, i extremament pacífica. Aquesta és una cara de la moneda: el gran pas que suposa per al nostre món que les dones puguin optar a una feina i tenir independència econòmica. L'altra cara ens la dona el darrer estudi del Centre d'Estudis i Opinió en relació amb les diferències entre homes i dones, presentat per la presidenta de l'Institut Català de les Dones, Marta Selva, que va destacar l'exigència de reconeixement i igualtat que encara les dones (i molts homes) fan als seus governs i a la societat en general. Entorn d'un 60% de la població catalana opina que les diferències en el treball, en l'àmbit social i en la llar encara són grans. Es manifesten, per tant, les dues cares d'una mateixa moneda: les deficiències que encara arrossega la nostra societat per assolir el ple reconeixement de les dones i al mateix temps els grans avenços que en aquest sentit s'han produït.

Podem sentir orgull com a país del resultat de l'esforç col·lectiu per dotar de drets qui, per història o tradició, no en gaudia en la seva totalitat. L'alt nivell educatiu de les nenes i joves, la seva clara aposta de futur per la formació en tots els estadis, la creixent presència de dones en la política i en l'empresa, les aportacions de les científiques i les tecnòlogues a la nova societat del coneixement, la interessant vida literària i artística femenina, cada vegada més visible: tot això configura una societat diferent, més plural, més rica i amb més possibilitats d'èxit.

Malgrat això, existeixen encara resistències a les polítiques d'igualtat. Algunes provenen dels sectors que no desitgen aquesta revolució silenciosa que representa la presència de les dones en tots els àmbits socials. La por de la pèrdua de poder i de l'obligat terratrèmol que es produeix en l' statu quo condueix alguns a intentar frenar-les o desprestigiar-les. En altres casos, el temor és més ambigu, i pot provenir de les mateixes dones davant una possible pèrdua d'identitat. Davant aquest temor, cal aclarir que la igualtat no persegueix en absolut l'homogeneïtat entre els éssers humans ni una identificació entre homes i dones. No es tracta que les dones «siguin com els homes», éssers mimètics d'un suposat model masculí. Per contra, les polítiques d'igualtat defensen que ha d'existir una equiparació entre totes les persones, independentment del sexe i de les seves característiques personals. Atorguen llibertat a l'expressió de la pròpia personalitat, ja que existeix una gran diversitat entre els homes, igual que entre les mateixes dones, per més que la tradició ho hagi negat.

Per aquest motiu, les polítiques d'acció positiva signifiquen sempre, i així hem pogut comprovar-ho en les últimes dècades, un pas endavant en el grau d'autonomia femenina, en la seva capacitat de decidir la seva

trajectòria vital; en definitiva, en la seva llibertat personal. És possible que algunes persones sentin por davant un futur que s'allunya dels paràmetres i estereotips coneguts, ja que, com deia la il·lustre filòsofa María Zambrano, «només la llibertat, quan s'acosta, fa visible l'esclavitud», però anys de progrés democràtic ens han mostrat que val més arriscar per ser lliures que retrocedir per por d'allò que és desconegut.

Segons estudis rigorosos, no hi ha cap dubte respecte que els equips mixtos són els que funcionen més bé en les escoles, en els centres d'investigació, en els partits polítics i en les empreses. Dades objectives ens mostren cada dia millores econòmiques i socials en aquelles empreses que practiquen la igualtat d'oportunitats i faciliten a dones i homes la compatibilitat entre la vida personal i la laboral. Redueixen l'absentisme fins a un 30%, disminueixen els riscos psicosocials, incrementen fins a un 20% la seva productivitat i, a més, augmenten enormement la satisfacció de les persones treballadores. Per això, des del Departament de Treball de la Generalitat vam apostar per les polítiques d'igualtat i defensem el seu valor en la doble accepció: perquè són profundament valentes i intrínsecament valuoses.